ప్రయాణీకుల నమాజ్ ప్రకరణం

1వ అధ్యాయం - బాటసారి నమాజు, ప్రయాణావస్థలో నమాజు సంక్షిప్తీకరణ

398. విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దేవుడు (ప్రారంభంలో) నమాజు విధిగా చేయాలని నిర్ణయించినప్పుడు ప్రయాణావస్థలో ఉన్నా, లేకపోయినా రెండేసి రకాతులు విధిగా చేయాలని ఆదేశించాడు. అయితే ఆ తరువాత కొన్నాళ్ళకు ప్రయాణావస్థలో రకాతుల సంఖ్యను ఇదివరకటిలాగే యథాతథంగా ఉంచి, ప్రయాణావస్థలో లేనప్పుడు నిర్వర్తించవలసిన రకాతుల సంఖ్యను పెంచడం జరిగింది.

[సహీహ్ బుఖారీ : 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 1వ అధ్యాయం - కైఫఫర్జియ తిస్సలాతు ఫిల్ ఇస్రా]

399. హజ్రత్ హఫ్స్ బిన్ ఆసిమ్ (రహ్మలై) కథనం ప్రకారం హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా తెలియజేశారు:- నేను (ఓసారి ప్రయాణంలో) దైవప్రవక్త (స) వెంట ఉన్నాను. ఆయన (ఈ) ప్రయాణంలో సున్నత్ నమాజులు చేస్తూ ఉండగా నేను చూడలేదు. కాగా; దేవుడు (ఖుర్ఆన్‌లో) "దైవప్రవక్త (జీవనసరళి)లో మీకొక చక్కని ఆదర్శం ఉంది" అని అన్నాడు. (33:21)

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 11వ అధ్యాయం - మన్‌ల్లమ్ యతతవ్వఫిస్సఫ్రి దుబుర సలవాత్]

400. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం:- నేను మదీనాలో దైవప్రవక్త (స) వెనుక నాలుగు రకాతులు జుహర్ నమాజు చేశాను; 'జుల్ హులైఫా'లో రెండు రకాతులు అసర్ నమాజు చేశాను.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 5వ అధ్యాయం - యఖ్సురు ఇజా ఖరజ మిమ్మవుజా....]

401. హజ్రత్ అనస్ (రజి)కథనం:- మేమొకసారి దైవప్రవక్త(స) వెంట మదీనా నుండి మక్కాకు బయలుదేరాము. ఈ ప్రయాణంలో మేము (మక్కా నుండి) తిరిగి మదీనా చేరుకునే వరకు రెండేసి రకాతులు (మాత్రమే ఫర్జ్) నమాజ్ చేశాము.

హజ్రత్ యహ్యా బిన్ అబూ ఇస్‌హాఖ్ (రహ్మలై) ఈ హదీసు విని "మరి మీరు మక్కాలో ఎన్ని రోజులు విడిది చేశారు?" అని అడిగారు. దానికి హజ్రత్ అనస్ (రజి) "మక్కాలో మేము పది రోజులు ఉన్నాము" అని సమాధానమిచ్చారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 1వ అధ్యాయం - మాజాఅఫిత్తఖ్సీరి వకమ్ యుఖీము హత్తాయుఖస్సిర్]

2వ అధ్యాయం - 'మినా'లో ఖస్ర్ నమాజు చేయడం

402. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలసి, హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి), హజ్రత్ ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి)లతో కలసి కూడా 'మినా' (ప్రదేశం)లో రెండు రకాతులు (ఖస్ర్ నమాజు) చేశాను. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) గారి పరిపాలనా కాలంలో కూడా ఆయనతో కలసి నేను (మినాలో) రెండు రకాతులు మాత్రమే (ఖస్ర్ నమాజు) చేశాను. అయితే ఆ తరువాత

ఆయన (ప్రయాణావస్థలో) పూర్తిగా (నాలుగు రకాతులు) నమాజు చేయడం ప్రారంభించారు.
[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 2వ అధ్యాయం - అస్సలాతి బిమినా]

403. హజ్రత్ హారిస్ బిన్ వహబ్ ఖుజాయి(రజి) కథనం:- మేమొకసారి 'మినా'లో దైవప్రవక్త(సల్లం)తో కలసి రెండు రకాతులు 'ఖస్ర్ నమాజు' చేశాము. ఆనాడు మేము గతంలో కన్నా అత్యధిక సంఖ్యలో ఉన్నాము. పూర్వం కన్నా అప్పుడు ఎక్కువ శాంతియుత వాతావరణంలో ఉన్నాము.
[సహీహ్ బుఖారీ: 25వ ప్రకరణం - హజ్, 84వ అధ్యాయం - అస్సలాతి బిమినా]

3వ అధ్యాయం - వర్షం పడుతున్నప్పుడు ఇంట్లోనే నమాజు చేయవచ్చు

404. హజ్రత్ నాఫె (రహ్మాలై) కథనం:- ఒక రోజు రాత్రి తీవ్రమయిన ఈదురుగాలులు వీస్తున్నప్పుడు హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) అజాన్ (నమాజ్ కొరకు పిలుపు) ఇచ్చారు. అయితే ఆ అజాన్‌లో (నమాజు కొరకు రండి అని చెప్పడానికి బదులు) "ప్రజలారా! మీ ఇండ్లలోనే నమాజు చేసు కోండి" అని అన్నారు. ఇలా అజాన్ ఇచ్చిన తరువాత, రాత్రివేళ బాగా చలి వున్నప్పుడు గాని, వర్షం కురుస్తున్నప్పుడు గాని, మీ మీ ఇండ్లలోనే నమాజు చేసుకోండి అంటూ అజాన్ ఇవ్వాలని దైవప్రవక్త(సల్లం) ముఅజ్జిన్‌ని ఆదేశించేవారు" అని తెలియజేశారు. ★
[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 40వ అధ్యాయం - అర్రుఖ్సతు ఫిల్ మతరి వల్ ఇల్లతి అయ్యు సల్లి]

405. ఒకసారి (శుక్రవారం నాడు) హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) అజాన్ ఇవ్వమని ముఅజ్జిన్‌ని ఆజ్ఞాపిస్తూ, అజాన్‌లో 'అష్‌హదు అన్న ముహమ్మదర్రసూలుల్లాహ్' అని పలికిన తరువాత హయ్యా అలస్సలాహ్ అని చెప్పకుండా 'సల్లూ ఫీ బుయూతికుమ్' (మీమీ ఇండ్లలోనే నమాజు చేయండి) అని చెప్పాలని అన్నారు. ఈ మాటలు విని జనం ఆశ్చర్యపోయారు. అప్పుడు హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) వారి ఆశ్చర్యాన్ని పటాపంచలు చేస్తూ "నా కంటే ఎంతో శ్రేష్ఠుడయిన మహనీయులు (సల్లం) ఈ విధంగానే ఆచరించారు. జుమా నమాజ్ విధిగా చేయవలసిన ప్రార్థన అన్నది నిజమే. కాని మిమ్మల్ని బురదలో, జారుటలో నడిపించి ఇబ్బందులకు గురి చేయడం నాకిష్టం లేదు" అని అన్నారు.
[సహీహ్ బుఖారీ : 11వ ప్రకరణం - జుమా, 14వ అధ్యాయం - అర్రుఖ్సతు లిమన్ లమ్ యహ్ జురిల్ జుము అ ఫిల్ మతర్]

4వ అధ్యాయం - ప్రయాణంలో వాహనంపై (నడుస్తూ) నమాజు చేయవచ్చు

406. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా అన్నారు:- దైవప్రవక్త(సల్లం) ప్రయాణం చేస్తూ

★ ఈ హదీసులో చలి, గాలులను గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. అంటే తీవ్రమైన చలి, తుఫాను గాలి అని అర్థం తీశారు ధర్మవేత్తలు. అదే విధంగా తీవ్రమైన మండుటెండల్లో కూడా నమాజు ఇంట్లోనే చేసుకునే అనుమతి ఉంది. పోతే కుండపోత వర్షం రాత్రివేళ కురుస్తున్నా, పగటివేళ కురుస్తున్నా నమాజు ఇంట్లోనే చేసుకోవచ్చు. కాని తుఫాను గాలి విషయంలో రాత్రివేళలో మాత్రమే నమాజు ఇంట్లో చేసుకునే అనుమతి ఉంది. దానిక్కారణం రాత్రివేళలోనే ఎక్కువ బాధ, శ్రమ ఉంటాయి. అయితే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి), తుఫాను గాలిలో కూడ కుండపోత వర్షంలో లాగే బాధ ఉంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు. ఇంట్లో నమాజు ఒంటరిగా చేయవచ్చు, సామూహికంగా కూడా చేయవచ్చు. హదీసులో ప్రస్తావించిన తీరును గమనిస్తే, సామూహిక నమాజు అసలు స్థానం మస్జిద్ మాత్రమే గనక, (ఇంట్లో) నమాజు ఒంటరిగానే చేసుకోవాలన్న భావమే స్ఫురిస్తోంది.

వాహనం మీద కూర్చొని ఉండే నమాజు చేసేవారు. వాహనం ఏ దిక్కుకు తిరిగి నడుస్తున్నా సరే దాని మీదే నమాజు చేసేవారు (రుకూ, సజ్దాలు) సైగల ద్వారా నిర్వర్తించేవారు. ఇది రాత్రివేళ నమాజు. ఫర్జ్ నమాజులు తప్ప (ఫర్జ్ నమాజును వాహనం దిగి చేసేవారు) ఇతర (సున్నత్, నఫిల్) నమాజులన్నీ ఇలా (వాహనం మీద కూర్చొని) చేసేవారు. విత్ర్ నమాజు కూడా వాహనం మీద కుర్చొనే చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 14వ ప్రకరణం - వితర్, 6వ అధ్యాయం - అల్ వితరి ఫిస్సఫర్]

407. హజ్రత్ ఆమిర్ బిన్ రబీయ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(సల్లం) వాహనంపై కూర్చొని ప్రయాణం సాగిస్తూనే రాత్రివేళ నఫిల్ నమాజు చేస్తూ ఉండటం నేను చూశాను. వాహనం ఏ దిశవైపుకు నడుస్తున్నా సరే (ఆ దిశవైపుకే ముఖం పెట్టి నమాజు చేసేవారు).

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 12వ అధ్యాయం - మన్ తతవ్వుఫిస్సఫరి ఫీగైరి దుబురి స్సలాత్]

408. హజ్రత్ అనస్ బిన్ సైరీన్ (రహ్మాలై) కథనం:-హజ్రత్ అనస్ (రజి) ఓ రోజు సాయంత్రం వచ్చినపుడు మేము ఆయనకు స్వాగతం చెప్పడానికి వెళ్ళాము. మేము ఆయన్ని 'ఐనిత్తమర్' అనే ప్రదేశంలో కలుసుకున్నాము. అప్పుడు ఆయన గాడిద మీద కూర్చొని (ప్రయాణం చేస్తూనే) నమాజు చేస్తూ వుండటం నేను చూశాను. (నమాజులో) ఆయన ముఖం ఖిబ్లా నుండి కుడి వైపుకు వుంది. అందువల్ల (నమాజు ముగిసిన తరువాత) నేనీ విషయాన్ని విచారిస్తూ "మీరు నమాజు చేస్తున్నప్పుడు మీ ముఖం ఖిబ్లా వైపు కాకుండా వేరే దిశకు ఉండటం కన్పించిందే?" అని అన్నాను. దానికి హజ్రత్ అనస్ (రజి) సమాధానమిస్తూ "దైవప్రవక్త(సల్లం) గనక ఇలా చేసి ఉండకపోతే నేనీ విధంగా చేసేవాణ్ణి కాను" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 10వ అధ్యాయం - సలాతితవ్వు అలల్ హిమార్]

5వ అధ్యాయం - ప్రయాణావస్థలో ఒకేసారి రెండు (వేళల) నమాజులు చేయవచ్చు

409. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రయాణావస్థలో త్వరగా వెళ్ళాలనుకున్నప్పుడు, మగ్రిబ్ నమాజ్‌ని వేళకాగానే చేయకుండా (ఇషావేళ సమీపించే వరకు) ఆలస్యం చేసేవారు. ఆ తరువాత మగ్రిబ్, ఇషా నమాజులు కలిపి ఒకేసారి చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 6వ అధ్యాయం - యుసల్లిల్ మగ్రిబి సలాసన్ ఫిస్సఫర్]

410. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) సూర్యుడు నెత్తి మీద నుండి వాలక ముందే ప్రయాణం చేయవలసి వస్తే జుహర్ నమాజ్‌ని వేళకాగానే చేయకుండా అసర్ వేళ సమీపించే వరకు ఆలస్యం చేసేవారు. తరువాత (అసర్‌వేళకు) ఒక చోట ఆగి (జుహర్, అసర్) రెండు నమాజులు కలిపి ఒకేసారి చేసేవారు. ఒకవేళ ఆయన ప్రయాణమవడానికి ముందే సూర్యుడు నెత్తి మీద నుండి వాలితే జుహర్ నమాజు చేసిన తరువాత బయలుదేరేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 16వ అధ్యాయం - ఇజా అర్తహల్ బాద మాజాగతిష్షమ్సు సలాఅజ్జుహ్రా సుమ్మ రకబ్]

6వ అధ్యాయం - ప్రయాణావస్థలో లేనపుడు రెండు నమాజులు కలిపి చేయడం

411. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- నేనొకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలసి (జుహర్, అసర్ వేళలకు చెందిన) ఎనిమిది రకాతుల నమాజు, (మగ్రిబ్, ఇషావేళలకు చెందిన) ఏడు రకాతుల నమాజు కలిపి చేశాను.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 30వ అధ్యాయం - మల్లమ్ యత తవ్వు బాదల్ మక్తూబా]

7వ అధ్యాయం - నమాజు ముగిసిన తరువాత ఇమామ్ కుడివైపో, ఎడమవైపో తిరిగి కూర్చోవచ్చు

412. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం:- ఏ మనిషి కూడా తన నమాజులో షైతాన్‌కు భాగం ఇవ్వకూడదు. (నమాజు ముగిసిన తరువాత) మనిషి కుడివైపుకే తిరిగి కూర్చోవాలని నిర్ణయించుకోవడం కూడ నమాజులో షైతాన్‌కు భాగం కల్పించడమే అవుతుంది. దైవప్రవక్త(సల్లం) ఎన్నోసార్లు ఎడమవైపుకు తిరిగి కూర్చోవడాన్ని నేను చూశాను.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 195వ అధ్యాయం - అల్ఇన్ఫితాలి వల్ ఇన్సిరాఫి అనిల్‌యమీని వష్షిమాల్]

9వ అధ్యాయం - ఇఖామత్ చెప్పిన తర్వాత నఫిల్ నమాజు ప్రారంభించరాదు

413. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- ఫజ్ర్ వేళ (ముఅజ్జిన్) తక్బీరె ఇఖామ చెప్పిన తరువాత ఒక వ్యక్తి రెండు రకాతుల సున్నత్ నమాజు చేస్తూ ఉండటాన్ని దైవప్రవక్త(సల్లం) గమనించారు. (ఫర్జ్) నమాజు ముగిసిన తరువాత జనం దైవప్రవక్త (సల్లం) చుట్టూ గుమిగూడారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త(సల్లం) ఆ వ్యక్తిని ఉద్దేశించి "ఏమిటీ, ఫజ్ర్ వేళ నాలుగు రకాతుల నమాజు ఉన్నదా? నాలుగు రకాతుల నమాజ్ ఉన్నదా?!" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 38వ అధ్యాయం - ఇజా అఖీమతిస్సలాతు ఫలా సలాత ఇల్లల్ మక్తూబా]

11వ అధ్యాయం - ప్రతి వేళా రెండు రకాతుల తహ్యాతుల్ మస్జిద్ నమాజ్ చేయడం అభిలషణీయం

414. హజ్రత్ అబూ ఖతాద (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "మస్జిదులో ప్రవేశించిన వ్యక్తి కూర్చోవడానికి ముందు రెండు రకాతులు (తహ్యాతుల్ మస్జిద్) నమాజు చేయాలి."

[సహీహ్ బుఖారీ: 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 60వ అధ్యాయం - ఇజా దఖలుల్ మస్జిద్ ఫల్ యర్కవు రకతైన్]

12వ అధ్యాయం - ప్రయాణం నుండి తిరిగి రాగానే ముందు మస్జిద్ కెళ్ళి రెండు రకాతుల నమాజు చేయడం అభిలషణీయం

415. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- నేనొకసారి దైవప్రవక్త(సల్లం)తో కలసి ఒక

యుద్ధంలో పాల్గొన్నాను. అయితే తిరుగు ప్రయాణంలో నా ఒంటె అలసిపోవడం వలన నేను వెనుకపడ్డాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) నా దగ్గరకు వచ్చి "ఎవరు జాబిరా?" అని అన్నారు. "ఔనండి, నేను జాబిర్‌నే" అన్నాను నేను. "ఏమిటీ, ఏమయింది (వెనకబడ్డావు)?" అని అడిగారు ఆయన. "నా ఒంటె బాగా అలసిపోయింది. అందువల్ల నేను కాస్త వెనకబడిపోయాను" అన్నాను నేను.

రెండో రోజు ఉదయం చేరుకున్నాను నేను. మస్జిదు వైపుకు వస్తుంటే, దైవప్రవక్త(సల్లం) నన్ను, మస్జిదు ద్వారం దగ్గర కలసి "నీవిప్పుడు చేరుకున్నావా?" అని అడిగారు. నేను ఔనండీ! అన్నాను. "సరే నీ ఒంటెను ఇక్కడే వదిలి ముందు మస్జిద్ కెళ్ళి రెండు రకాతులు (నఫిల్) నమాజు చేసుకో" అని అన్నారు ఆయన. నేను అలాగే మస్జిదులోకి వెళ్ళి రెండు రకాతుల నమాజు చేశాను.

[సహీహ్ బుఖారీ : 34వ ప్రకరణం - అల్‌బుయూ, 34వ అధ్యాయం - షరాఇద్దవాబ్ వల్ హమీర్]

13వ అధ్యాయం - చాష్త్ నమాజ్ కనీసం రెండు రకాతులు చేయడం అభిలషణీయం

416. విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(స)కు కొన్ని పనులు చేయడం ఇష్టమయినప్పటికీ ఆయన వాటిని విడనాడేవారు. కారణం, ఇలా నిరంతరం చేయడం వల్ల ప్రజలు ఆ పనిని విధిగా నిర్ణయించబడినట్లు భావించవచ్చని (దాని వల్ల అనుచర సమాజంపై మరింత భారం పడుతుందని) దైవప్రవక్త(స) తలపోయడమే. అందుకే ఆయన చాష్త్ వేళ నఫిల్ నమాజు ఎన్నడూ చేయలేదు. కాని నేను మాత్రం చాష్త్ నమాజు చేస్తున్నాను.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 5వ అధ్యాయం - తహ్‌రీజున్నబీ (స) అలా సలాతిల్లైలి వన్నవాఫిలి మిన్‌గైరియజాబ్]

417. హజ్రత్ ఇబ్నె అబీ లైలా (రహ్మాలై) కథనం:- దైవప్రవక్త(స) చాష్త్ వేళ నఫిల్ నమాజులు చేయడం తాను చూసినట్లు హజ్రత్ ఉమ్మె హానీ (రజి) తెలిపారు. ఈ సమాచారం ఆమె తప్ప మరెవరి ద్వారా మాకు చేరలేదు. హజ్రత్ ఉమ్మె హానీ (రజి) ఇలా తెలియజేశారు - "దైవప్రవక్త (స) మక్కా జయించబడిన రోజు మా ఇంట్లో స్నానం చేసి ఎనిమిది రకాతులు నమాజు సంక్షిప్తంగా చేశారు. ఆయన ఇంత సంక్షిప్తంగా నమాజు చేయడం నేను లోగడ ఎప్పుడూ చూడలేదు. అయితే ఈ నమాజులో కూడా ఆయన రుకూ, సజ్దాలు సంపూర్ణంగా (నింపాదిగా) చేశారు. (వాటిలో ఎలాంటి కొరత చేయలేదు)."

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 12వ అధ్యాయం - మన్‌తతవ్వఅ ఫిస్సఫరి ఫీగైరి దుబురిస్సలాతి వఖబ్లహా]

418. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం:- నా ప్రాణ స్నేహితులు దైవప్రవక్త(స) నాకు మూడు విషయాలను గురించి హితబోధ చేశారు. నేను వాటిని నా బొందిలో ప్రాణం ఉన్నంతవరకూ వదలిపెట్టను. ఆ మూడు విషయాలు ఇవి - (1) ప్రతి నెలా మూడు రోజులు ఉపవాసాలు పాటించడం, (2) చాష్త్ నమాజు చేయడం, (3) వితర్ నమాజు చేసి నిద్రపోవడం.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 33వ అధ్యాయం - సలాతిజ్జుహా ఫిల్ హజర్]

14వ అధ్యాయం - ఫజ్ర్ వేళ సున్నత్ నమాజు ప్రాముఖ్యం

419. విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) కథనం:- ముఅజ్జిన్ అజాన్ ఇచ్చి కూర్చుంటాడు. ఫజ్ర్ (ఉదయం) ప్రారంభమవుతుంది. అప్పుడు దైవప్రవక్త(స) సామూహిక నమాజుకు ముందు రెండు రకాతులు తేలికపాటి నమాజు చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 12వ అధ్యాయం - అల్ అజాన్ బాదుల్ ఫజ్ర్]

420. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (స)ఫజ్ర్ నమాజు వేళ అజాన్, ఇఖామత్‌ల మధ్య రెండు రకాతులు తేలికపాటి నమాజు చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 12వ అధ్యాయం - అల్ అజాన్ బాదల్ ఫజ్ర్]

421. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(స) ఫజ్ర్ వేళ (ఫర్జ్) నమాజుకు ముందు ఎంతో సంక్షిప్తంగా రెండు రకాతులు సున్నత్ నమాజు చేసేవారు. ఆ నమాజు చూస్తుంటే ఒక్కోసారి నాకు ఆయన అల్‌హమ్ద్(సూరా) అయినా పఠించారా లేదా అనిపించేది. అంత తేలికపాటి నమాజు చేసేవారు ఆయన.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 28వ అధ్యాయం - మాయఖ్రా ఫీరకఅతియల్‌ఫజ్ర్]

422. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(స) ఫజ్ర్ వేళ రెండు రకాతులు సున్నత్ నమాజ్‌ని ప్రతి రోజూ క్రమం తప్పకుండా చేసేవారు. ఆ విధంగా (నాగా లేకుండా) మరే నఫిల్ నమాజు కూడా ఆయన చేసేవారు కాదు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 17వ అధ్యాయం]

15వ అధ్యాయం - ఫర్జ్ నమాజుకు ముందు, ఆ తరువాత చేసే సున్నత్ నమాజుల ప్రాముఖ్యం

423. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- నేను దైవప్రవక్త(స)తో కలసి సున్నత్ నమాజులు ఈ విధంగా చేశాను. జుహర్ (ఫర్జ్ నమాజు)కు పూర్వం రెండు రకాతులు, జుహర్ (ఫర్జ్) తరువాత రెండు రకాతులు, మగ్రిబ్ (ఫర్జ్ నమాజు) తరువాత రెండు రకాతులు, ఇషా (ఫర్జ్ నమాజు) తరువాత రెండు రకాతులు, జుమా (ఫర్జ్ నమాజు) తరువాత రెండు రకాతులు సున్నత్ నమాజు చేసేవారు. మగ్రిబ్, ఇషా వేళల సున్నత్ నమాజులు ఆయన ఇంట్లోనే చేసుకునేవారు.

(సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 29వ అధ్యాయం - అత్తతవ్వుఅ బాదల్ మక్తూబా]

16వ అధ్యాయం - నఫిల్ నమాజు కూర్చొని చేయడం కూడా ధర్మ సమ్మతమే

424. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(స) రాత్రి వేళ ఏ నమాజులో కూడా కూర్చొని ఖుర్‌ఆన్ పఠించడం నేను చూడలేదు. వృద్ధాప్యం సమీపించిన రోజుల్లో కూడా ఆయన కూర్చొనే (నఫిల్) నమాజు చేసేవారు. అయితే సూరా (అధ్యాయం)లో ముప్పై నలభై ఆయత్‌లు (సూక్తులు) ఇంకా మిగిలి ఉన్నాయనగా ఆయన లేచి నిలబడతారు. అలా నిల్చొని మిగిలిన సూక్తులు పఠించేవారు. ఆ

తరువాత రుకూ చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ: 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 16వ అధ్యాయం - ఖియాముున్నబీ (స) బిల్లైలి ఫీ రమజాన్ వగైరిహీ]

425. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) కూర్చొని (నఫిల్) నమాజు చేయదలచుకున్నప్పుడు కూర్చొని వుండే అందులో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేసేవారు. ఇలా చేశాక (సూరా)లో ఇంకా దాదాపు ముప్పై, నలభై సూక్తులు మిగిలి ఉండిపోయేవి. అప్పుడు ఆయన లేచి నిలబడి ఆ మిగిలి ఉన్న సూక్తుల్ని పఠించేవారు. ఆ తరువాత రుకూ, సజ్దాలు చేస్తారు. అదే విధంగా రెండవ రకాత్‌లో కూడా చేసేవారు. ఈ విధంగా (రెండు రకాతులు) నమాజు ముగించి (నేను మేల్కొని ఉన్నానా లేదా అని నా వైపు) చూసేవారు. నేనొక వేళ మేల్కొని ఉంటే నాతో మాట్లాడేవారు, నిద్రపోతూ ఉంటే ఆయన కూడా నిద్రకు ఉపక్రమించేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 18వ ప్రకరణం - తఖ్సీరుస్సలాత్, 20వ అధ్యాయం - ఇజాసల్లా ఖాయిదన్ సుమ్మ సహ్హ అవ్ వజద్ ఖిప్ఫతన్.....]

17వ అధ్యాయం - ఇషా నమాజులో పఠించవలసిన రకాతుల సంఖ్య

426. హజ్రత్ అబూసలమా (రహ్మలై) బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ (రజి) కథనం:- "రమజాన్ నెలలో దైవప్రవక్త (సల్లం) ఎన్ని రకాతులు నమాజు చేసేవారు?" అని నేను విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)ని అడిగాను. దానికామె ఇలా సమాధానమిచ్చారు.

రమజాన్ మాసంలో అయినా ఇతర మాసాలలోనయినా దైవప్రవక్త (సల్లం) పదకొండు రకాతులకు మించి (నఫిల్) నమాజు చేసేవారు కాదు. మొదట నాలుగు రకాతులు పఠిస్తారు. ఈ నాలుగు రకాతుల నమాజు ఎంతో సుందరంగా సుదీర్ఘంగా వర్ణనాతీతంగా ఉంటుంది. దాం తరువాత మరో నాలుగు రకాతులు నమాజు చేస్తారు. ఇది కూడ ఎంతో సుందరంగా, సుదీర్ఘంగా, వర్ణనాతీతంగా ఉంటుంది. ఆ తరువాత మరో మూడు రకాతులు పఠిస్తారు. నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఉద్దేశించి "మీరు వితర్ నమాజు చేయడానికి ముందు పడుకుంటారా?" అని అడిగాను (ఓసారి). అందుకాయన "ఆయిషా! నా కళ్ళు తప్పకుండా నిద్రిస్తాయి. కాని నా హృదయం మాత్రం (మేల్కొనే ఉంటుంది అది) ఎన్నటికీ నిద్రించదు" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - అత్తహజ్జుద్, 16వ అధ్యాయం - ఖియాముున్నబీ (సల్లం) బిల్లైలి ఫీరమజాన వ గైరిహీ]

427. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) రాత్రివేళ పదమూడు రకాతులు నమాజ్ చేసేవారు. ఆ పదమూడు రకాతులలో (ఒక రకాత్) వితర్, ఫజ్ర్ వేళకు సంబంధించిన రెండు రకాతుల సున్నత్ కూడ చేరి ఉన్నాయి.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 10వ అధ్యాయం - కైఫకానసలాతిన్నబీ (సల్లం) వకమ్ కానన్నబీ(స) మిన్నల్లైల్]

428. హజ్రత్ అస్వద్ బిన్ యజీద్ (రహ్మలై) కథనం:- "రాత్రివేళ దైవప్రవక్త (సల్లం) నమాజు పరిస్థితి ఏమిటి?" అని నేను విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)ను అడిగాను. దానికామె ఇలా సమాధానమిచ్చారు. "దైవప్రవక్త (సల్లం) రాత్రి తొలి జామున పడుకుంటారు. చివరి జామున మేల్కొని

నమాజు చేస్తారు. ఆ తరువాత పడక మీద కెళ్ళి పడుకుంటారు. (తెల్లవారుజామున) ముఅజ్జిన్ అజాన్ ఇవ్వగానే పడకమీద నుంచి, లేచి స్నానం చేయవలసివస్తే స్నానం చేస్తారు, లేకుంటే వుజూ మాత్రమే చేసి బయటికి (మస్జిదు వైపు) వెళ్తారు".

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 15వ అధ్యాయం - మన్ నామ అవ్వలులైలి వ అహ్యా అఖిరా]

429. హజ్రత్ మస్రూఖ్ (రహ్మాలై) కథనం:- నేను (ఓసారి) హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)ని "దైవప్రవక్త (సల్లం)కు అన్నిటికంటే ఎక్కువగా ఏ పని అంటే ఇష్టం?" అని అడిగాను. దానికామె "ఆయనకు నిత్యం క్రమం తప్పకుండా చేసేపని అంటే ఎంతో ఇష్టం" అని సమాధానమిచ్చారు. "మరి రాత్రివేళ ఆయన (తహజ్జుద్ నమాజు చేయడానికి) ఎప్పుడు లేస్తారు?" అని అడిగాను మళ్ళీ. అందుకామె "కోడికూత వినగానే లేస్తారు" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 7వ అధ్యాయం - మన్నామ ఇన్దస్సహర్]

430. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) నా దగ్గర ఎప్పుడు (రాత్రి) గడిపినా తెల్లవారు జామున మాత్రం తప్పకుండా పడుకునేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 7వ అధ్యాయం - మన్ నామ ఇన్దస్సహరి]

431. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) రాత్రి అన్ని వేళల్లోను వితర్ నమాజు చేస్తారు. చివరికి ఆయన తెల్లవారు జామున (సహర్ వేళ) కూడ వితర్ నమాజు చేసేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 14వ ప్రకరణం - వితర్, 2వ అధ్యాయం - సాఅతిల్ విత్ర్]

20వ అధ్యాయం - రాత్రి (తహజ్జుద్) నమాజు రెండేసి రకాతుల చొప్పున చేయాలి, చివరి జామున ఒక రకాత్ వితర్

432. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను రాత్రివేళ (తహజ్జుద్) నమాజు గురించి అడిగాడు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సమాధానమిచ్చారు: "రాత్రి వేళ నఫిల్ నమాజు రెండేసి రకాతుల చొప్పున చేయాలి. ఇక ఉషోదయం కావస్తోందని భావించినపుడు ఒక రకాతు పఠించు. దీనివల్ల మొత్తం నమాజులు వితర్ (బేసి సంఖ్య నమాజ్) అయిపోతాయి".

[సహీహ్ బుఖారీ : 14వ ప్రకరణం - వితర్, 1వ అధ్యాయం - మాజాఅ ఫిల్ విత్ర్]

433. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- రాత్రి వేళ నమాజు ముగింపులో వితర్ నమాజు చేయండని దైవప్రవక్త(సల్లం) సెలవిచ్చారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 14వ ప్రకరణం - వితర్, 4వ అధ్యాయం - లియజ్ అల్ ఆఖిర సలాతిహి విత్రా]

24వ అధ్యాయం - రాత్రి చివరి జామున జిక్ర్, దుఆ చేయడం

434. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- మహోన్నతుడు, శుభదాయకుడు అయిన మన ప్రభువు ప్రతి రోజు రాత్రి చివరి మూడోజామున మొదటి ఆకాశంపై అవతరించి (మానవుల్ని సంబోధిస్తూ) "నన్ను మొర పెట్టుకునే వారెవరైనా

ఉన్నారా? (ఈ సమయంలో) నేను వారి మొరలను ఆలకిస్తాను. నన్ను పిలిచే వారెవరైరా ఉన్నారా? నేను వారి పిలుపుకు సమాధానమిస్తాను. నన్ను క్షమాపణ కోరే వారెవరైనా ఉన్నారా? నేను వారిని క్షమిస్తాను" అని అంటాడు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 14వ అధ్యాయం - అద్దుఆఇవస్సలాతి మిన్ ఆఖిరిల్లైల్]

25వ అధ్యాయం - రమజాన్ నెలలో తరావీహ్ నమాజు ప్రాముఖ్యం

435. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి)కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "రమజాన్ నెలలో ఎవరు ధృడ విశ్వాసంతో, పుణ్యఫలాపేక్షతో రాత్రిళ్ళు తరావీహ్ నమాజు చేస్తారో వారి గత పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి."

[సహీహ్ బుఖారీ : 2వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 27వ అధ్యాయం - తతవ్వవు ఖియామి రమజాన్ మినల్ ఈమాన్]

436. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- ఓ రోజు నడిరేయి వేళ దైవప్రవక్త (సల్లం) మస్జిదుకెళ్ళి నమాజు చేశారు. అప్పుడు మరికొందరు వ్యక్తులు కూడ వచ్చి ఆయనతో పాటు నమాజు చేశారు. ఉదయం ఈ విషయం గురించి ప్రజలు పరస్పరం చెప్పుకున్నారు. (రెండో రోజు రాత్రి) మొదటి రాత్రి కంటే ఎక్కువమంది జనం వచ్చారు. అందరూ దైవప్రవక్త (సల్లం) నేతృత్వంలో నమాజు చేశారు. మరునాడు ఈ విషయం గురించి జనం మరింత ఎక్కువగా చెప్పుకున్నారు. మూడో రోజు రాత్రి జనం ఇంకా ఎక్కువ మంది వచ్చారు. దైవప్రవక్త(సల్లం) కూడా ఇంటి నుంచి బయలుదేరి ప్రజలకు నేతృత్వం వహించి నమాజు చేశారు.

నాల్గవ రోజు రాత్రి అయితే జనం మరింత అత్యధిక మంది రావడంతో మస్జిదు కిటకిటలాడిపోయింది. అయితే [ఆ రోజు రాత్రి దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇంటి నుంచి బయటకి రాలేదు] తెల్లవారుజామున మాత్రమే ఫజ్ర్ నమాజు కోసం బయలుదేరి మస్జిదుకు వచ్చారు. నమాజు ముగిసిన తరువాత ప్రజల వైపు దృష్టి సారించారు. దైవస్తోత్రం తర్వాత ఇలా అన్నారు: "ప్రజలారా! రాత్రి మీరు మస్జిద్‌లో ఉన్నారన్న సంగతి నాకు తెలియనిది కాదు, కానీ (నేనిలా ప్రతి రాత్రి వస్తుంటే) ఈ విధంగా ఈ (తరావీహ్) నమాజు మీకు ఫర్జ్ (విధి) చేయబడవచ్చనీ, ఆ తరువాత మీరు దాన్ని నెరవేర్చలేకపోతారేమోనని నేను భయపడ్డాను."

[సహీహ్ బుఖారీ : 11 వ ప్రకరణం - జుమా, 29వ అధ్యాయం - మన్‌ఖాల ఫిల్ ఖుత్బతి బాదస్సనా అమ్మాబాద్]

26వ అధ్యాయం - నడిరేయి నమాజు (తహజ్జుద్), తరువాత వేడుకోలు (దుఆ)

437. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- నేనొక రోజు రాత్రి విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ మైమూన (రజి) గారి ఇంట్లో గడిపాను. (ఆ రోజు అర్ధరాత్రి) దైవప్రవక్త (సల్లం) మేల్కొని కాలకృత్యాలు తీర్చుకున్నారు. ముఖం, చేతులు కడుక్కొని పడుకున్నారు. ఆ తరువాత (కాస్సేపటికి) మళ్ళీ లేచి నీళ్ళ తిత్తి దగ్గరకు వెళ్ళారు. దాని మూతి విప్పదీసి మధ్యస్థాయి వుజూ చేశారు. అంటే నీళ్ళు ఎక్కువగా వాడలేదు, కాని పూర్తిగా వుజూ చేశారు. ఆ తర్వాత నమాజు చేయడానికి ఉపక్రమించారు.

నేను కూడా లేచాను. నేను నిద్రపోకుండా జాగరణ చేస్తున్నానని ఆయన భావించవచ్చేమో,

అది ఆయనకు అయిష్టం కలిగించవచ్చేమో. అందువల్ల నేను కూడా లేచి ఒళ్ళు విరుచుకున్నాను. ఆయన దైనందిన కార్యకలాపాలను గమనిస్తూ నేను కూడ వుజూ చేశాను. ఆయన నిలబడి నమాజు చేస్తుంటే నేను వెళ్ళి ఆయన ఎడమవైపున నిల్చున్నాను. (వెంటనే) ఆయన నా చెవిపెట్టి మెలేస్తూ, నన్ను తన కుడివైపున నిలబెట్టుకున్నారు. దైవప్రవక్త(సల్లం) ఆ సమయంలో పదమూడు రకాతులు నమాజు చేశారు. ఆ తర్వాత పడుకొని గురకబెట్టి నిద్రపోయారు. నిద్రలో గురకపెట్టడం ఆయనకు అలవాటు. ఆ తరువాత (తెల్లవారుజామున) హజ్రత్ బిలాల్ (రజి) వచ్చి ఫజ్ర్ నమాజు వేళయిందని తెలియజేశారు. దైవప్రవక్త(సల్లం) (మస్జిదుకెళ్ళి) నమాజు చేశారు. (దాని కోసం) వుజూ చేయలేదు. ఆయన (ఆ రాత్రి తహజ్జుద్ నమాజ్ తర్వాత) ఈ విధంగా దుఆ (వేడుకోలు) చేశారు.

"అల్లాహుమ్మజ్ అల్ ఫీ ఖల్బీ నూరన్ వ్వఫీ బసరీ
నూరన్ వ్వఫీ సమ్‌యీ నూరన్ వ్వ అన్‌య్యమీనీ నూరన్ వ్వ
అన్‌య్యసారీ నూరన్ వ్వఫౌఖీ నూరన్ వ్వ తహ్‌తీ నూరన్ వ్వ
అమామీ నూరన్ వ్వ ఖల్ఫీ నూరన్వ్వజ్ అల్‌లీనూరా."

(దేవా! నా హృదయాన్ని జ్యోతిర్మయం చెయ్యి. నా కళ్ళు కూడా జ్యోతిర్మయం చెయ్యి. నా చెవులు కూడ జ్యోతితో నింపు. నా కుడివైపు, ఎడమవైపులను, నా పైనా, క్రిందా, నా ముందూ, వెనకాల కూడ జ్యోతిర్మయం చెయ్యి. నాకు (ఆపాదమస్తకం) జ్యోతిని ప్రసాదించు).

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) నుండి ఈ హదీసు గ్రహించిన హజ్రత్ కురైబ్ (రహ్మాలై) ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ "నా దగ్గర ఇంకా ఏడు పదాలు రాసి పెట్టి ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం అవి నాకు గుర్తుకు రావటం లేదు" అని అన్నారు.

హదీసు ఉల్లేఖకుడు విషయాన్ని వివరిస్తూ "తర్వాత నేను అబ్బాస్ కుటుంబానికి చెందిన ఒక వ్యక్తిని కలుసుకున్నాను. అతను విషయం తెలియజేస్తూ "నా నరాలు, నా రక్తమాంసాలు, నా వెంట్రుకలు, నా చర్మం" అని ప్రస్తావించారు. ఆయన మరో రెండు వస్తువులను★ గురించి కూడా ప్రస్తావించారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 80వ ప్రకరణం - అద్దావాత్, 10వ అధ్యాయం - అద్దుఆవు ఇజా అంతబమినల్లైల్]

438. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- నేనొక రోజు రాత్రి నా పినతల్లి, విశ్వాసుల మాతృమూర్తి అయిన హజ్రత్ మైమూన (రజి) గారి ఇంట్లో గడిపాను. ఆ రాత్రి నేను పడక మీద అడ్డంగా పడుకున్నాను. దైవప్రవక్త సతీమణి (రజి) పడకమీద నిలువుగా పడుకున్నారు. దైవప్రవక్త(సల్లం) కూడ పడుకున్నారు. అలా దాదాపు అర్ధరాత్రి దాకా పడుకున్నారు. అంటే అర్ధరాత్రికి కొంచెం ముందు వరకు లేదా అర్ధరాత్రి దాటిన కాస్సేపటికి వరకు పడుకున్నారు. ఆ తరువాత లేచి కూర్చున్నారు. చేత్తో కళ్ళు నలుపుకొని నిద్ర మత్తును దూరం చేసుకున్నారు. తర్వాత ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా (అధ్యాయాల)లోని చివరి పది సూక్తులు పఠించి నిలబడ్డారు. వ్రేలాడుతున్న ఒక నీటి తిత్తి దగ్గరకు వెళ్ళి, అందులోని నీటితో వుజూ చేసుకున్నారు. ఎంతో చక్కగా వుజూ చేసుకున్నారు. ఆ తరువాత నిలబడి నమాజు చేయడం ప్రారంభించారు.

★ ఈ రెండు వస్తువులు ఎముకలు, మజ్జ (సారము) కావచ్చని కొందరి అభిప్రాయం. అవి కొవ్వు, ఎముకలని మరికొందరి అభిప్రాయం. నిజం దేవునికే తెలుసు.

నేను కూడ లేచి దైవప్రవక్త (సల్లం) చేసినట్లే చేశాను. ఆ తరువాత వచ్చి ఆయన ఎడమ ప్రక్క నిలబడ్డాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) తన కుడిచేతిని నా తల మీద పెట్టి నా కుడి చెవి మెలివేయడం ప్రారంభించారు. (అలా నన్ను తన కుడిప్రక్కకు లాగి నిల్చో బెట్టుకున్నారు). ఆ తరువాత ఆయన రెండు రకాతులు నమాజు చేశారు. తర్వాత రెండు, ఆ తరువాత రెండు, ఆ తరువాత రెండు, ఆ తరువాత రెండు, ఆ తరువాత రెండు, ఆ తరువాత (ఒక రకాతు) వితర్ నమాజు చేశారు. ఆ తర్వాత వెళ్ళి పడుకున్నారు. చివరికి ముఅజ్జిన్ వచ్చి ఆయన్ని లేపారు. ఆయన లేచి రెండు రకాతులు తేలికపాటి నమాజు చేశారు. ఆ తర్వాత బయటికి వెళ్ళి (మస్జిద్‌లో) ఫజ్ర్ నమాజ్ చేయించారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 4వ ప్రకరణం - వుజూ, 36వ అధ్యాయం - ఖిరాతిల్ ఖుర్‌ఆని బాదల్ హదసి వగైరిహీ]

439. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (స) రాత్రివేళ నమాజులో పదమూడు రకాతులు పఠించేవారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 1వ అధ్యాయం - కైఫకానత్ సలాతున్నబీ (స) వ కమ్ కానన్నబీ యుసల్లీ మినల్లయిల్]

440. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(స) రాత్రివేళ తహజ్జుద్ నమాజు చేయడానికి లేచినపుడు ఈ విధంగా దుఆ (వేడుకోలు) చేసేవారు.

అల్లాహుమ్మ లకల్ హమ్దు అంత నూరుస్సమావాతి వల్
అర్జ్. వ లకల్ హమ్దు అంత ఖయ్యిముస్సమావాతి వల్
అర్జ్. వ లకల్ హమ్దు అంత రబ్బుస్సమావాతి వల్
అర్జ్. వ మన్‌ఫీహిన్న, అంత హఖ్ఖు వ వాదుకల్ హఖ్ఖు
వ ఖౌలుకల్ హఖ్ఖు వ లిఖావుక హఖ్ఖున్ వల్ జన్నతు
హఖ్ఖున్ వన్నారు హఖ్ఖున్ వన్నబియ్యూన హఖ్ఖున్
వస్సాఅతు హఖ్ఖున్, అల్లాహుమ్మ లక అస్లంతు వ
బిక ఆమంతు వ అలైక తవక్కల్తు వ ఇలైక
అనబ్తు వ బిక ఖాసమ్తు వ ఇలైక హాకమ్తు ఫగ్ఫిర్లీ
మా ఖద్దమ్తు వమా అఖ్ఖర్తు వ మాఅస్‌రర్తు
వ మా ఆలన్తు అంత ఇలాహీ లా ఇలాహ ఇల్లా అంత.

"దేవా! స్తుతిస్తోత్రాలు నీకే శోభిస్తాయి. నీవు భూమ్యాకాశాల కాంతివి. స్తుతిస్తోత్రాలకు నీవే అర్హుడవు. భూమ్యాకాశాలను స్థిరంగా నిలపగలవాడివి నీవే. నీకే సకల ప్రశంసలు వర్తిస్తాయి. భూమ్యాకాశాలకు, వాటిలో ఉండే సమస్త సృష్టిరాసులకు నీవే ప్రభువువి, పోషకుడివి. నీ వాగ్దానం సత్యంతో కూడుకున్నది. నీ వాణి కూడా సత్యమైనది. (మేమంతా మరణానంతరం) నీ సన్నిధికి రావడం యదార్థం. స్వర్గ నరకాలు రెండు యదార్థాలే. దైవప్రవక్తలంతా సత్యమంతులే. ప్రళయం కూడా సత్యబద్ధమే. దేవా! నేను నీ విధేయుడ్ని, అజ్ఞాబద్ధుడ్ని. నిన్ను విశ్వసించాను. నిన్నే నమ్ముకున్నాను. నీ మీదే నా మనసు లగ్నం చేశాను. నీ కోసమే పోరాడుతున్నాను. నిన్నే తీర్పుకై అర్థిస్తున్నాను. నా గత

భవిష్యత్ పాపాలు, నా గుప్త బహిర్గత పాపాలు సమస్తం క్షమించు. నీవే నా ప్రభువు,' ఆరాధ్యదైవానివి నీవు తప్ప మరెవరూ ఆరాధ్యుడు లేడు."

[సహీహ్ బుఖారీ : 97వ ప్రకరణం - తౌహీద్, 35వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహు తాలా యురీదూన అఁయ్యు బద్దిలూ కలామల్లాహ్]

27వ అధ్యాయం - నడిరేయి నమాజులో సుదీర్ఘ పారాయణం అభిలషణీయం

441. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం:- ఓ రోజు రాత్రి నేను దైవప్రవక్త(సల్లం)తో కలసి (తహజ్జుద్) నమాజు చేశాను. అప్పుడు ఆయన (నమాజులో) చాలాసేపు నిలబడ్డారు. దాంతో నా మనసులో ఒక దురాలోచన పుట్టింది.

(ఈ సందర్భంలో ఒక వ్యక్తి) "మీ మనసులో పుట్టిన ఆ దురాలోచన ఏమిటని" అడిగాడు. దానికి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్(రజి) "దైవప్రవక్తను వదిలిపెట్టి నేను కూర్చుందామన్న ఆలోచన కలిగింది" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 9వ అధ్యాయం - తవీలుల్ ఖియామి ఫీసలాతిల్లైల్]

28వ అధ్యాయం - నమాజు చేయకుండా తెల్లవారేదాకా పడుకునే వ్యక్తి

442. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం:- (నమాజు చేయకుండా) తెల్లవారేదాకా పడుకునే వ్యక్తిని గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు ప్రస్తావించగా "అలాంటి వ్యక్తి చెవిలో లేదా చెవుల్లో షైతాన్ మూత్రం పోస్తాడు" అని అన్నారు ఆయన.

[సహీహ్ బుఖారీ: 59వ ప్రకరణం - బద్అల్ఖల్క్, 11వ అధ్యాయం - సిఫతి ఇబ్లీస్ వజునూదహు]

443. హజ్రత్ అలీ (రజి) బిన్ అబీ తాలిబ్ కథనం:- ఓ రోజు రాత్రి దైవప్రవక్త (సల్లం) మా ఇంటికి వచ్చి "మీరు (తహజ్జుద్) నమాజు చేయరా?" అని అడిగారు. దానికి నేను "దైవప్రవక్తా! మా ప్రాణాలు దేవుని అధీనంలో ఉన్నాయి. ఆయన మమ్మల్ని తాను తలచుకున్నప్పుడు మేల్కొలుపుతాడు" అని అన్నాము. ఈ మాటలు వినగానే ఆయన మాకు ఎలాంటి సమాధానం ఇవ్వకుండానే వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోతూ, "నిజంగా మానవుడు పెద్ద జగడాల మారిగా తయారయ్యాడు" అని అన్నారు. (కహఫ్ సూరాలోని 54వ సూక్తిని ఉచ్చరిస్తూ)

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 5వ అధ్యాయం - 1 తహ్రీజున్నబీ (సల్లం) అలా సలాతిల్లైలి వన్నవాఫిల్]

444. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "మనిషి రాత్రివేళ పడుకున్నా తరువాత షైతాన్ అతని ముచ్చిలి గుంటపై మూడు ముళ్ళు వేస్తాడు. ప్రతి ముడి మీద 'రాత్రి ఇంకా చాలా వుంది, హాయిగా పడుకో' అంటూ మంత్రించి ఊదుతాడు. అప్పుడు మనిషి మేల్కొని దేవుడ్ని స్మరించగానే ఒక ముడి ఊడిపోతుంది. తరువాత వుజూ చేస్తే రెండవ ముడి ఊడిపోతుంది. ఆ తరువాత నమాజు చేస్తే మూడవ ముడి కూడా ఊడిపోతుంది. దాంతో ఆ వ్యక్తి తెల్లవారు జామున ఎంతో ఉత్సాహంతో, సంతోషంతో లేస్తాడు. అలా చేయకపోతే వళ్ళు బరువయి బద్ధకంగా లేస్తాడు".

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 12వ అధ్యాయం - అఖ్దుష్షైతాని అలా ఖాఫియాతిర్రాస్]

29వ అధ్యాయం - నఫిల్ నమాజు ఇంట్లో చేయడం అభిలషణీయం

445. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "మీరు కొన్ని నమాజులు మీ ఇండ్లలో చేసుకోండి. మీ ఇండ్లను సమాధులుగా మార్చుకోకండి."

[సహీహ్ బుఖారీ : 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 52వ అధ్యాయం - కరాహియతుస్సలాతి ఫిల్ మఖాబిర్]

446. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:- "ఎవరైతే తన ప్రభువుని స్మరిస్తూ ఉంటాడో అతనే సజీవ మానవుడు. మరెవరు తన ప్రభువును స్మరించడో అతను శవం లాంటివాడు."★

[సహీహ్ బుఖారీ : 80వ ప్రకరణం - అద్దావాత్, 66వ అధ్యాయం - ఫజ్లి జిక్రిల్లాహి అజ్జ వ జల్ల]

447. హజ్రత్ జైద్‌బిన్ సాబిత్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) రమజాన్ మాసంలో చాపలతో ఒక కుటీరాన్ని నిర్మించుకుని, అందులో కొన్ని రాత్రులు నమాజు చేశారు. (ఆయన్ని చూసి) ఆయన అనుచరుల్లో కూడా కొందరు ఆయన వెనుక నమాజు చేయడం ప్రారంభించారు. కొందరు తనతో కలసి నమాజు చేస్తున్నారని తెలిసి దైవప్రవక్త (సల్లం) కుటీరం నుండి బయటికి రావడం మానేశారు. ఆ తరువాత (మరునాడు ఉదయం) వారి దగ్గరకు వచ్చి "మీరు చేస్తున్నదాన్ని నేను చూశాను. దాని వెనుక మీ ఉద్దేశం ఏమిటో కూడా నాకు తెలుసు (అంటే పుణ్యార్జన ఉద్దేశంతో మీరు నా వెనుక నమాజు చేయడం ప్రారంభించారు.) కనుక ప్రజలారా! మీరు మీ ఇండ్లలో (నఫిల్) నమాజు చేస్తూ ఉండండి. ఫర్జ్ నమాజ్ తప్ప మనిషికి అన్నిటికంటే తన ఇంట్లో చేసే నమాజే శ్రేష్ఠమయినది" అని బోధించారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 81వ అధ్యాయం - సలాతిల్లైల్]

31వ అధ్యాయం - నమాజు చేస్తున్నప్పుడు కునుకు వస్తే కునికిపాటు పోయేదాకా పడుకోవాలి

448. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- ఒకసారి దైవప్రవక్త(సల్లం) (మస్జిదుకు) వచ్చి చూస్తే రెండు నిట్టాడుల మధ్య ఒకతాడు కట్టి ఉండటం కన్పించింది. అప్పుడు ఆయన "ఈ తాడు ఎందుకు కట్టారు?" అని అడిగారు. "దీన్ని జైనబ్ (రజి) కట్టారు. నిలబడి నమాజు చేస్తు చేస్తూ అలసిపోతే ఆమె ఈ తాడు ఆధారంతో వ్రేలాడుతారు" అని చెప్పారు సహచరులు. అది విని దైవప్రవక్త(సల్లం) "అలా చేయకూడదు. ఈ తాడు విప్పదీయండి. మనస్సు లగ్నమయి వున్నంతసేపు నమాజు చేయాలి. అలుపు వస్తే కూర్చొని(కాస్సేపు) విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. ఇదే మంచి పద్ధతి" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 19వ ప్రకరణం - తహజ్జుద్, 18వ అధ్యాయం - మాయుక్రహు మినత్తష్దీది ఫిల్ ఇబాదా]

449. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) నా దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు నా ముందు ఒక స్త్రీ కూర్చొని వుంది. (ఆమెను చూసి) "ఈ స్త్రీ ఎవర"ని అడిగారు ఆయన.

★ సహీహ్ ముస్లిం గ్రంథంలో హజ్రత్ అబూమూసా (రజి) కథనం ఇలా వుంది. "దైవనామస్మరణ జరిగే ఇల్లు సజీవ మానవుడు లాంటిది. దైవనామస్మరణ జరగని ఇల్లు మృత మానవుని లాంటిది".

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఆమె ఫలానా స్త్రీ అని చెప్పి (రాత్రంతా మేల్కొని నమాజు చేస్తుంటుంది అంటూ) ఆమెను పొగడనారంభించారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు. "ఇక ఆపెయ్యి (ఈ పొగడ్తలు). (ఈవిడ) ఇలా చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. నెరవేర్చే శక్తి గల బాధ్యతలనే మనిషి తనమీద మోపుకోవాలి. దైవసాక్షి! (దేవుడ్ని) ఆరాధించడంలో మీరు అలసిపోనంత వరకు దేవుడు కూడా (మీకు పుణ్యం ప్రసాదించడంలో) అలసిపోడు."

మనిషి చేసే ధర్మ కార్యాలన్నిటిలో అతను క్రమం తప్పకుండా ఎల్లప్పుడు చేసే పని మాత్రమే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఎక్కువ ప్రీతికరమైనది.

[సహీహ్ బుఖారీ : 2వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 32వ అధ్యాయం - అహిబ్బుద్దీని ఇన్దల్లాహి అద్వముహూ]

450. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "నమాజు చేస్తున్నప్పుడు ఎవరికైనా కునుకు వస్తే ఆ కునికిపాటు దూరమయ్యే వరకు అతను పడుకోవాలి. నమాజు చేస్తూ కునుకుతుంటే అతను పాప క్షమాపణ కోరుతూ (అకస్మాత్తుగా) తనను తానే నిందించుకోవడం ప్రారంభించవచ్చు. ఆ సంగతి అతనికెలా తెలుస్తుంది?"

[సహీహ్ బుఖారీ : 4వ ప్రకరణం - వుజూ, 53వ అధ్యాయం - అల్ వుజూ మినన్నౌమ్]

33వ అధ్యాయం - ఖుర్ఆన్ పారాయణంలో ఫలానా సూక్తి మరచిపోయానని చెప్పరాదు

451. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి రాత్రివేళ మస్జిదులో ఒకతను ఖుర్ఆన్ పఠిస్తుంటే విని "ఆ వ్యక్తిపై దేవుడు తన కారుణ్యాన్ని అవతరింపజేయుగాక. నేను ఫలానా సూరా (అధ్యాయం) పఠిస్తున్నప్పుడు వదిలిపెట్టిన ఫలానా సూక్తిని అతను నాకు గుర్తు చేశాడు" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 27వ అధ్యాయం - మన్లమ్ యరబాస అఁయ్యఖూల సూరతుల్ బఖర వ సూరతు కిజా వకిజా]

452. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా అన్నారు:- "ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం చేసిన మనిషి పోలిక తన ఒంటెను త్రాడుతో కట్టి ఉంచిన వ్యక్తిలా ఉంది. అతనా ఒంటెను అలా కాపలా కాస్తూ ఉంటే అది ఎక్కడికీ పోకుండా ఆగి వుంటుంది. ఒకవేళ (తాడు విప్పి) స్వేచ్ఛగా వదిలివేస్తే అది ఎక్కడికైనా వెళ్తుంది."

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 23వ అధ్యాయం - ఇస్తిజ్ కారిల్ ఖుర్ఆని వత ఆహుదిహీ]

453. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "ఎవరైనా దివ్యఖుర్ఆన్‌లోని ఫలానా సూక్తి (ఆయత్) మరచిపోయానని అనకూడదు. దానికి బదులు నన్ను మరపింపజేయడం జరిగిందని చెప్పాలి. ఖుర్ఆన్ (ఏమరుపాటు వహించే) ప్రజల హృదయాల నుండి పొగరుబోతు ఒంటెల కంటే కూడా వేగంగా బయటికెళ్ళిపోతుంది. అందువల్ల ఖుర్ఆన్‌ని నిరంతరం పఠిస్తూ జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి".

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 23వ అధ్యాయం - ఇస్తిజ్కారిల్ ఖుర్ఆని వతాహుదిహీ]

454. హ్రజత్ అబూమూసా (రజి) కథనం:- ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:- "ఎవరి అధీనంలో నా ప్రాణం ఉందో ఆ శక్తి స్వరూపుని సాక్షి! ఖుర్‌ఆన్ కాళ్ళు కట్టివేసిన ఒంటెల కంటే కూడ వేగంగా విడిపించుకొని పారిపోతుంది. అందువల్ల మీరు ఖుర్‌ఆన్‌ని పరిరక్షిస్తూ ఉండండి. (అంటే దాన్ని నిరంతరం పఠిస్తూ జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి)".

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్‌ఆన్, 23వ అధ్యాయం - ఇస్తిజ్కారిల్ ఖుర్‌ఆని వతఆహదిహీ]

34వ అధ్యాయం - ఖుర్‌ఆన్‌ని ఉచ్చారణ నిబద్ధతతో చక్కగా పఠించడం అభిలషణీయం

455. హ్రజత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- "సుమధుర స్వరంతో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం చేసే దైవప్రవక్త (సల్లం) కంఠస్వరాన్ని దేవుడు ఎంతో శ్రద్ధగా ఆలకిస్తాడు. ఆయన అంత శ్రద్ధగా మరే స్వరాన్నీ వినడు". అంటే (చక్కని ఉచ్ఛారణతో) బిగ్గరగా పారాయణం చేయడమని అర్థం.

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్‌ఆన్, 19వ అధ్యాయం - మఁల్లమ్ యతగన్ని బిల్ ఖుర్‌ఆన్]

456. హ్రజత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను సంబోధిస్తూ "అబూమూసా! హ్రజత్ దావూద్ (అలైహి) గారి స్వరమాధుర్యంలో ఒక భాగం నీకు ప్రసాదించబడింది."

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్‌ఆన్, 31వ అధ్యాయం - హుస్ని స్సౌతి బిల్ ఖిరాఅత్]

35వ అధ్యాయం - మక్కా విజయం నాడు దైవప్రవక్త(సల్లం) ఫతహ్ సూరా పఠించడం

457. హ్రజత్ అబ్దుల్లా బిన్ ముగప్ఫిల్ (రజి) కథనం:- మక్కా జయించబడిన రోజు దైవప్రవక్త(సల్లం) తన ఒంటె మీద ఎక్కి (నడుస్తూ) 'ఫతహ్' సూరాను లయబద్ధంగా పఠించడం నేను విన్నాను.

హ్రజత్ అబ్దుల్లాబిన్ ముగప్ఫిల్ (రజి) ఈ విషయం తెలియజేస్తూ ఇలా అన్నారు; "ప్రజలు నా చుట్టూ గుమికూడతారన్న భయం గనక లేకపోతే, నేను ఆ రోజు దైవప్రవక్త(సల్లం) పఠించిన విధంగా లయబద్ధంగా పఠించి విన్పించేవాడ్ని". ★

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - అల్‌మగాజి, 48వ అధ్యాయం - ఐనరకజన్నబీ (సల్లం) అర్రాయత యౌమల్ ఫతహ్]

36వ అధ్యాయం - ఖుర్‌ఆన్ పారాయణ శుభంతో 'స్థిమితం' అవతరిస్తుంది

458. హ్రజత్ బరాబిన్ ఆజిబ్ (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి (నమాజులో) ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తుంటే అతని ఇంట్లో కట్టివేయబడిన పశువు బెదరసాగింది. దాంతో అతను నమాజు ముగించి చూస్తే ఒక మేఘం లేక పొగమంచు తన చుట్టూ ఆవరించి ఉండటం కన్పించింది. (ఆ తరువాత) ఈ సంఘటన గురించి

★ ఇక్కడ మూలభాషలో 'తర్జీ' అనే పదం ప్రయోగించబడింది. తర్జీ అంటే స్వరాన్ని కంఠంలోనే తిప్పుతూ పఠించడం. హ్రజత్ అబ్దుల్లా బిన్ ముగప్ఫిల్ (రజి) అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) పఠించిన తీరుని ఆచరణాత్మకంగా విన్పించారు. దాన్ని బట్టి ఒంటె నడుస్తూ ఉండటం వల్ల దైవప్రవక్త(సల్లం) కూడా కదులుతూ పఠనంలో దీర్ఘాలు తీసి ఉంటారని తెలుస్తోంది.

అతను దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు ప్రస్తావించాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అది విని "నీవు (ఎల్లప్పుడూ ఇలాగే) ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేస్తూ ఉండు. ఖుర్ఆన్ పారాయణ మహత్తులో అవతరించిన లేక అవతరిస్తూ ఉండిన 'స్థిమితం' ఇది"★ అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 25వ అధ్యాయం - అలా మాతిన్న బువ్వత్ ఫిల్ ఇస్లాం]

459. హజ్రత్ ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) కథనం:- ఓ రోజు రాత్రివేళ నేను బఖరా సూరా పఠిస్తూ ఉంటే సమీపంలోనే కట్టివేయబడిన నా గుర్రం బెదరసాగింది. నేను ఖుర్ఆన్ పఠించడం ఆపేయగానే గుర్రం కూడ బెదరిపోవడం ఆగింది. నేను మళ్ళీ ఖుర్ఆన్ పఠనం మొదలెట్టగా అది తిరిగి బెదరిపోసాగింది. నేను పఠనం ఆపేయగానే అది కూడ ఆగిపోయింది. నేను తిరిగి పఠించగానే అది మళ్ళీ బెదరిపోసాగింది.

ఆ తర్వాత హజ్రత్ ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) ఖుర్ఆన్ పారాయణం ఆపేశారు. ఆయన కొడుకు యహ్యా గుర్రానికి సమీపంలోనే ఉన్నాడు. గుర్రం ఇలా బెదిరిపోతూ కొడుక్కు నష్టం కలిగిస్తుందేమోనని ఆయన భయపడ్డారు. అందువల్ల అతడ్ని అక్కడ్నుంచి తప్పించి తన వైపుకు పిలిపించుకున్నారు. అయితే ఆయన అటువైపు తలపైకెత్తి చూస్తే అక్కడ ఆకాశం కన్పించలేదు. (దానికి బదులు గొడుగు ఆకారంలో వెలుగుతున్న దీపిక లేవో కన్పించాయి.)

మరునాడు ఉదయం హజ్రత్ ఉసైద్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి జరిగిన వృత్తాంతం పూర్తిగా తెలియజేశారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆ సంఘటన విని "ఇబ్నె హుజైర్! నీవు ఖుర్ఆన్ పారాయణం అలాగే కొనసాగిస్తే ఎంత బాగుండేది!! ఇబ్నెహుజైర్! నువ్వు అలాగే పఠిస్తూ ఉంటే ఎంత బాగుండేది!!" అని అన్నారు.

"దైవప్రవక్తా! నా కొడుకు గుర్రానికి అతి చేరువలో ఉన్నాడు. అది (బెదరిపోతూ) అతడ్ని ఎక్కడ తొక్కివేస్తుందోనని భయపడ్డాను. అందువల్ల నా దృష్టి అతనిపైకి వెళ్ళింది. ఆ తరువాత నేను తలపైకెత్తి ఆకాశం వైపు చూశాను. అక్కడ నాకు గొడుగు ఆకారంలో ఒక వింత వస్తువు కన్పించింది. అందులో (అనేక) దీపాలు వెలిగిపోతూ కన్పించాయి. ఆ తరువాత నేను ఆ దృశ్యాన్ని చూడలేక అక్కడ్నుంచి బయటికి వెళ్ళాను" అన్నారు హజ్రత్ ఉసైద్ (రజి).

"ఇంతకూ అదేమిటో నీకు తెలుసా?" అడిగారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "తెలియదు" అన్నారు హజ్రత్ ఉసైద్ (రజి). " ఆ దృశ్యం దైవదూతలు. నీ కంఠస్వరం వినడానికి వచ్చారు. నీవు అలాగే తెల్లారే దాకా ఖుర్ఆన్ పఠనం కొనసాగించి వుంటే ఉదయం ప్రజలు వారిని చూసేవారు. వారు ప్రజలకు కనుమరుగయ్యేవారు కాదు" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

[సహీహ్ బుఖారీ: 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 15వ అధ్యాయం-నుజూలిస్సకీనతి వల్ మలాయికతి ఇన్ద ఖిర్అతిల్ ఖుర్ఆన్]

37వ అధ్యాయం - ఖుర్ఆన్ క్రమం తప్పకుండా పఠించే వ్యక్తి ఘనత

460. హజ్రత్ అబూమూసా అష్అరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు:-

★ ఇక్కడ మూలభాషలో 'సకీనత్' అనే పదం వచ్చింది. దీనికి విస్తృతభావం ఉంది. ఇది దేవుని సృష్టిలో ఒక విశిష్టవస్తువు. ఇందులో మనో స్థిమితం, దేవుని కారుణ్యం ఉన్నాయి. వాటితో పాటు దైవదూతలు కూడా దిగివస్తారు.

"ఖుర్ఆన్ పఠించే వ్యక్తి (విశ్వాసి) రుచిలోనూ, సువాసనలోనూ మేలు జాతికి చెందిన నారింజపండు లాంటివాడు. ఖుర్ఆన్ పఠించని విశ్వాసి (మోమిన్) రుచి ఉన్నా సువాసన లేని ఖర్జూర పండు లాంటివాడు. ఖుర్ఆన్ పఠించే కపట విశ్వాసి పరిమళం ఉన్న చేదుఫలం లాంటివాడు. ఖుర్ఆన్ పఠించని కపట విశ్వాసి సువాసనలేని చేదుగా వుండే అడవి దోసకాయలాంటివాడు."

[సహీహ్ బుఖారీ : 70వ ప్రకరణం - అల్ అత్ అము - 30వ అధ్యాయం - జిక్రిత్తామ్]

38వ అధ్యాయం - శ్రమకోర్చి ఖుర్ఆన్ పఠించే వ్యక్తి ఘనత

461. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు:- "ఖుర్ఆన్ కంఠపాఠి గౌరవనీయులైన దైవదూత లాంటివాడు. అతను (ప్రళయదినాన) వారితోనే ఉంటాడు. ఖురాన్ పఠించడం తనకు ఎంతో ప్రయాసతో కూడిన పని అయినప్పటికీ, దాన్ని పఠించి కంఠస్థం చేసే వ్యక్తి రెట్టింపు పుణ్యఫలానికి అర్హుడవుతాడు."

[సహీహ్ బుఖారీ : 65వ ప్రకరణం - అత్తఫ్సీర్ ఖుర్ఆన్, 80వ అధ్యాయం - 'అబస' సూరా]

39వ అధ్యాయం - ఉన్నత స్థానం పొందిన పండితులకు ఖుర్ఆన్ విన్పించడం పుణ్యప్రదం

462. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(సల్లం) ఓసారి హజ్రత్ అబీ బిన్ కాబ్ (రజి)తో "నేను నీ ముందు 'లమ్యకు నిల్లజీన కఫరూ' సూరా పఠించి విన్పించాలని దేవుడు నన్ను ఆదేశించాడు", అని అన్నారు. హజ్రత్ అబీ (రజి) అది విని (ఆశ్చర్యంతో) "ఏమిటి? దేవుడు నా పేరు ప్రస్తావించి అలా ఆదేశించాడా?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "ఔను. దేవుడు నీ పేరు ప్రస్తావించి ఇలా అన్నాడు" అని తెలియజేశారు. ఈ మాట విని హజ్రత్ అబీ (రజి) ఒక్కసారిగా రోదించారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్సార్, 16వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ అబీ బిన్‌కాబ్]

40వ అధ్యాయం - ఖుర్ఆన్ వినడం, శ్రద్ధగా ఆలకించడం, దాని పట్ల దుఃఖించడం

463. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(సల్లం) ఓసారి తనముందు ఖుర్ఆన్ పఠించి విన్పించవలసిందిగా నన్ను ఆదేశించారు. నేను (ఆశ్చర్యంతో) "ఏమిటీ? నేను మీకు ఖుర్ఆన్ విన్పించాలా. దైవప్రవక్తా!? నిజానికి ఖుర్ఆన్ స్వయంగా మీపైనే అవతరించింది కదా!" అని అన్నాను. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "(ఔను) నేను మరెవరి ద్వారానైనా ఖుర్అన్ వినాలని నాకు అన్పిస్తోంది" అని అన్నారు. అప్పుడు నేను 'నిసా' సూరా పఠించడం ప్రారంభించాను. అలా నేను ప్రతి అనుచర సమాజం నుండి మేము ఒక సాక్షిని తెచ్చి, ఈ ప్రజల మీద నిన్ను (అంటే ముహమ్మద్ ప్రవక్తను) సాక్షిగా నిలబెట్టే రోజు వీరి పరిస్థితి ఏమవుతుంది? అనే సూక్తి దగ్గరికి చేరుకోగానే 'ఆగు' లేక ఇక 'ఆపెయ్యి' అన్నారు దైవప్రవక్త(సల్లం). నేను తలపైకెత్తి చూస్తే ఆయన కళ్ళు ధారాపాతంగా వర్షించసాగాయి.

[సహీహ్ బుఖారీ : 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 35వ అధ్యాయం - అల్ బుకాయి ఇన్ద ఖిరా అతిల్ ఖుర్ఆన్]

464. హజ్రత్ అల్ఖమా (రహ్మాలై) కథనం:- మేము హమస్ (సిరియా దేశంలోని ఒక పట్టణం పేరు)లో ఉన్నప్పుడు ఓసారి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ (రజి) 'యూసుఫ్' సూరా పఠించారు. అప్పుడు ఒక వ్యక్తి "ఈ సూరా ఈ విధంగా అవతరించలేదు" అని అన్నాడు. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ అది విని "నేను దైవప్రవక్త(సల్లం) ముందు ఈ విధంగానే పఠించాను. ఆయన విని నీవు చక్కగా పఠించావని అన్నారు" అని అన్నారు. అదే సమయంలో ఆ వ్యక్తి మద్యం సేవించినట్లు అతని నోటి దుర్వాసన ద్వారా పసిగట్టారు. దాంతో ఆయన "నీవు రెండు నేరాలు చేశావు. ఒకటి, దైవవాణిని తిరస్కరించావు. రెండు, మద్యం సేవించావు" అని అన్నారు. అందువల్ల ఆయన ఆ వ్యక్తిని మద్యం సేవించినందుకు శిక్ష విధించి దాన్ని అమలు పరిచారు.

[సహీహ్ బుఖారీ: 66వ ప్రకరణం - ఫజాయలె ఖుర్ఆన్, 8వ అధ్యాయం - అల్ ఖురాయి మిన్ అస్హాబి నబీ(సల్లం)]

43వ అధ్యాయం - ఫాతిహా సూరా మొత్తం, బఖరా సూరాలోని చివరి రెండు సూక్తుల ఔన్నత్యం

465. హజ్రత్ అబూ మస్ఊద్ బద్రి (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "బఖరా సూరాలోని చివరి రెండు సూక్తుల్ని రాత్రివేళ పఠించే వ్యక్తికి ఆ రాత్రంతా ఆ రెండు సూక్తులే చాలు" (అంటే ఆ రాత్రంతా ఖుర్ఆన్ పఠించినంత పుణ్యం లభిస్తుందన్నమాట).

[సహీహ్ బుఖారీ : 63వ ప్రకరణం - అల్ మగాజి, 12వ అధ్యాయం - హద్దసనీ ఖలీఫా]

47వ అధ్యాయం - ఖుర్ఆన్ విద్య నేర్చుకొని ఇతరులకు నేర్పే వ్యక్తి ఔన్నత్యం

466. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ప్రకారం దైవప్రవక్త(స) ఇలా ప్రవచించారు:- ఇద్దరు తప్ప ఇతర వ్యక్తుల పట్ల అసూయ చెందడం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఒకరు, దేవుడు ఖుర్ఆన్ విద్య ప్రసాదించగా దాన్ని రేయింబవళ్ళు చదవడంలో, చదివించడంలో నిమగ్నుడయి ఉండే వ్యక్తి. రెండోవాడు, దేవుడు సిరిసంపదలు అనుగ్రహించగా వాటిని రేయింబవళ్ళు (సత్కార్యాలలో) వినియోగించే వ్యక్తి." (ఇలాంటి వారి పట్ల అసూయ చెందడంలో తప్పులేదు).

[సహీహ్ బుఖారీ : 97వ ప్రకరణం - తౌహీద్, 45వ అధ్యాయం - ఖౌలిన్నబియ్యి(స) రజులున్ అతాహుల్లాహుల్ ఖుర్అని ఫహువ యఖూము బిహీ]

467. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(స) ఇలా తెలియజేశారు:- "ఇద్దరు తప్ప మరెవరి పట్లా అసూయ చెందడం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఒకరు, దేవుడు సిరిసంపదలు అనుగ్రహించడంతో పాటు, వాటిని దైవమార్గంలో వినియోగించే సద్బుద్ధి కూడా ప్రసాదించబడిన వ్యక్తి. రెండోవాడు, దేవుడు విజ్ఞతా వివేకాలు ప్రసాదించగా, వాటి ప్రకారం నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ, ఆ విజ్ఞతావివేకాలను ఇతరులక్కూడా బోధిస్తూ ఉండే వ్యక్తి."

[సహీహ్ బుఖారీ : 3వ ప్రకరణం - ఇల్మ్, 15వ అధ్యాయం - అల్ ఇగ్తిబాతి ఫిల్ ఇల్మివల్ హిక్మత్]

48వ అధ్యాయం - దివ్యఖుర్‌ఆన్ ఏడు రకాల ఉచ్చారణ శైలిలో అవతరించింది

468. హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) కథనం:- ఒకసారి హిషామ్ బిన్ హకీమ్ బిన్ హిజామ్ 'పుర్ఖాన్' సూరా పఠించసాగారు. కాని ఆయన పఠనాశైలి నా పఠనాశైలికి భిన్నంగా ఉంది. మాకు దైవప్రవక్త (సల్లం) నేర్పిన శైలికి కూడ భిన్నంగా ఉంది. నేను ఆగ్రహంతో ఊగిపోతూ ఆయన మీద విరుచుకుపడేవాడ్ని. కాని ఆయన పఠించడం ముగిసేవరకు ఎలాగో తమాయించుకున్నాను. పఠనం పూర్తి కాగానే నేనాయన మెడకు చుట్టుకున్న దుప్పటి పట్టుకొని ఆయన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి లాక్కెళ్ళాను. అక్కడ "దైవప్రవక్తా! మీరు నాకు నేర్పిన ఉచ్చారణ శైలికి భిన్నంగా ఈయన (పుర్ఖాన్) సూరా పఠిస్తుంటే నేను విన్నాను" అని విన్నవించుకున్నాను.

దైవప్రవక్త (సల్లం) అది విని మొదట "ఇతడ్ని వదిలిపెట్టు" అని చెప్పారు. తర్వాత ఆయన వైపు తిరిగి "ఏది నువ్వు పఠించి విన్పించు, విందాం" అన్నారు. వెంటనే ఆయన (ఇంతకు ముందు మాదిరిగానే) (పుర్ఖాన్‌సూరా) పఠించారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త(సల్లం) "ఇది ఈ విధంగానే అవతరించింది". అని అన్నారు. ఆ తరువాత నన్ను పఠించమని ఆదేశించారు. నేను కూడా (నాకు నేర్పిన ఉచ్చారణాశైలిలో) పఠించాను. (నా పఠనాశైలి విని) "ఇది (కూడా) ఆ విధంగానే అవతరించింది" అన్నారు దైవప్రవక్త(సల్లం). తరువాత (ఆ విషయాన్ని వివరిస్తూ) "దివ్యఖుర్‌ఆన్ ఏడురకాల ఉచ్చారణ శైలిలో అవతరించింది. మీకు ఏది సౌలభ్యంగా ఉంటే ఆ శైలిలో పఠించండి" అని చెప్పారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 44వ ప్రకరణం - ఖుసూమాత్, 4వ అధ్యాయం - కలామిల్ ఖుసూమి బాజుహుమ్ ఫీబాజ్]

469. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు :- "నాకు జిబ్రయీల్ (అలైహి) ఒక్క ఉచ్ఛరణాశైలిలో (మాత్రమే) ఖుర్‌ఆన్ పఠించడం నేర్పారు. అయితే నేను మరికొన్ని ఉచ్చారణ శైలుల్లో పఠించడం నేర్పమని మాటిమాటికీ అడుగుతూ పోయాను. చివరికి ఈ ఉచ్చారణ శైలుల సంఖ్య ఏడుకు చేరింది."(1)

[సహీహ్ బుఖారీ : 59వ ప్రకరణం - బద్ ఇల్ ఖల్ఖ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రిల్ మలాయిక]

49వ అధ్యాయం - ఖుర్‌ఆన్ ఆగి ఆగి నిదానంగా పఠించాలి, వేగంగా పఠించకూడదు

470. హజ్రత్ అబూ వాయిల్ (రహ్మాలై) కథనం:- ఒక వ్యక్తి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) దగ్గరికి వచ్చి "నేను గతరాత్రి ఒక్క రకాత్‌లో ముఫస్సిల్(2) సూరాలన్నీ పఠించాను" అని అన్నారు.

---

(1) ఏడు సంఖ్య ఇక్కడ సూచనప్రాయంగా తెలియజేయబడిందనీ, అందువల్ల ఏడంటే కచ్చితంగా ఏడేకానవసరం లేదని కొందరు ధర్మవేత్తలు అభిప్రాయపడ్డారు. కాని మరికొందరు ఏడంటే ఏడు సంఖ్యను మాత్రమే తీసుకోవాలి గాని దానిని ఎక్కువ తక్కువ చేయడానికి వీల్లేదని అభిప్రాయపడ్డారు. దీనిపై ఇంకా అనేక భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. వీటన్నిటినీ పరిశీలిస్తే అరేబియాలోని వివిధ తెగల్లో ఉన్న విభిన్న ఉచ్చారణలు, మాండలికాల మూలంగా విభిన్న శైలుల్లో పఠించే అనుమతి ఇవ్వబడినట్లు అనిపిస్తోంది.

(2) (1) ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఫతహ్ స్సూరా నుండి చివరి సూరా వరకున్న సూరాలను 'ముఫస్సిల్' సూరాలు అంటారు.
(2) సూక్తుల సంఖ్యారీత్యా పరస్పరం పోలిక ఉన్న పది జంట సూరాలను 'నజాయిర్' సూరాలు అంటారు. ఇవి ఈ విధంగా ఉన్నాయి. (1) రహ్మాన్-నజ్మ్, (2) ఇఖ్తర్‌బత్ - అల్ హాఖ్ఖ, (3) జారియా-తూర్ (4) వాఖియా - నూన్ (5) సాలసాయిల్ -నాజియాత్ (6) వైలుల్లిల్ ముతఫ్ఫిఫీన్ - అబస్ (7) ముద్దస్సిర్ - ముజ్జమ్మిల్ (8) హల్‌అతా - లావుఖ్సిమ్ (9) అమ్మయత్ సాలూన్ - ముర్సలాత్ (10) ఇజష్షమ్సు కువ్విరత్ - దుఖ్ఖాన్.

హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) ఆ మాట విని "ఏమిటీ, నువ్వు కవుల మాదిరిగా వడివడిగా పఠిస్తున్నావా?" అని అడిగారు. ఆ తరువాత "నజాయిర్ సూరాలను గురించి నాకు బాగా తెలుసు. దైవప్రవక్త(సల్లం) వాటిని కలిపేసి (ఒక్కొక్క రకాతులో) పఠించేవారు" అని అన్నారు. ఆ సందర్భంలో ఆయన ముఫస్సిల్ సూరాలలో ఇరవై సూరాలను ప్రస్తావించి, వీటిలో నుంచి దైవప్రవక్త(సల్లం) ప్రతి రకాత్‌లో రెండేసి సూరాలు పఠించేవారు" అని తెలియజేశారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 106వ అధ్యాయం - అల్‌జమ్అ బైన స్సూరతైని ఫిర్రకాత్]

50వ అధ్యాయం - ఖుర్‌ఆన్‌కు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు

471. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(సల్లం) "ఫహల్ మిమ్‌మ్ముద్ధ కిర్" (ఖమర్ సూరా 17వ సూక్తిలోని పదం) అని ఉచ్చరించేవారు (ముజ్జకిర్ అని కాదు).

[సహీహ్ బుఖారీ : 65వ ప్రకరణం - అత్తఫ్సీర్ - 54వ సూరా - ఇఖ్తర బతిస్సాఅత్]

472. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (రహ్మాలై) కథనం:- హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) సహచరులు కొందరు హజ్రత్ అబూదర్దా (రజి) ప్రాంతానికి (సిరియా) వచ్చినపుడు హజ్రత్ అబూదర్దా (రజి) వారిని వెతుక్కుంటూ వచ్చారు. (చివరికి) వారిని కలుసుకొని "మీలో హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) గారి ఉచ్చారణా శైలి ప్రకారం ఖుర్‌ఆన్ పఠించగలిగే వారు ఎవరైనా ఉన్నారా?" అని అడిగారు. దానికి వారు తామంతా వారి ఉచ్చారణా శైలి ప్రకారమే పఠిస్తామని అన్నారు. "అయితే మీలో ఆయన ఉచ్చారణాశైలి గురించి ఎక్కువగా ఎవరికి తెలుసు?" అని హజ్రత్ అబూదర్దా (రజి) మళ్ళీ అడిగారు. వారు హజ్రత్ అల్ఖమా (రహ్మాలై) వైపు సూచించారు. హజ్రత్ అబూదర్దా (రజి) అల్ఖమా (రహ్మాలై)ని ఉద్దేశించి "మీరు (వల్లైలి ఇజాయగ్షా సూరాను) హజ్రత ఇబ్నె మస్‌వూద్ (రజి) ఎలా పఠిస్తూ ఉండగా విన్నారు?" అని ప్రశ్నించారు. దానికి అల్ఖమా (రహ్మాలై) సమాధానమిచ్చారు. (వజ్జకరివల్‌ఉన్సా-అని). అప్పుడు హజ్రత్ అబూదర్దా(రజి) నేను కూడా దైవప్రవక్త(సల్లం) ఈ విధంగానే పఠిస్తుంటే విన్నానని సాక్ష్యమిస్తున్నాను. కాని ఇక్కడి (సిరియా) జనం నేను వమా ఖలఖజ్జకర వల్ ఉన్సా అని చదవాలని కోరుతున్నారు. దైవసాక్షి! నేను ఎన్నటికీ వీరిని అనుసరించను" అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 65వ ప్రకరణం - అత్తఫ్సీర్, 92వ సూరా, వల్లైల్ - 7వ అధ్యాయం - వమా ఖలఖజ్జకర వల్ ఉన్సా]

51వ అధ్యాయం - నమాజు చేయకూడని (నిషిద్ధ) వేళలు

473. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- నా ముందు కొందరు పుణ్యాత్ములు దైవప్రవక్త(సల్లం) రెండు వేళలల్లో నమాజు చేయడాన్ని నిషేధించారని సాక్ష్యమిచ్చారు. అందులో ఒకటి: ఫజ్ర్ నమాజు తరువాత సూర్యోదయం అయ్యే వరకుండే సమయం, రెండు: అస్ర్ నమాజ్ తర్వాత సూర్యాస్తమమయ్యే వరకుండే సమయం. ఆ పుణ్యాత్ములలో అందరికంటే నా దృష్టిలో హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఎక్కువ ఉత్తములు, పుణ్యాత్ములు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 9వ ప్రకరణం - మవాఖియతుస్సలాత్, 30వ అధ్యాయం - అస్సలాతు బాదల్ ఫజ్రి హత్తా తర్తఫ అష్షమ్స్]

474. హజ్రత్ అబూసయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- "ఫజ్ర్ నమాజు తరువాత మొదలుకొని సూర్యుడు ఉదయించి పూర్తిగా పైకి వచ్చేవరకుండే సమయంలో ఎలాంటి నమాజు కూడా చేయకూడదు. అలాగే అస్ర్ నమాజు తరువాత మొదలుకొని పూర్తిగా సూర్యాస్తమయం అయ్యే వరకుండే సమయంలో కూడా ఎలాంటి నమాజు చేయకూడదు".

[సహీహ్ బుఖారీ : 9వ ప్రకరణం - మవాఖీయతుస్సలాత్, 31వ అధ్యాయం - లాయతహర్రిస్సలాతు ఖబ్లి గురూబిషమ్స్]

475. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా బోధించారు:- "సూర్యుడు ఉదయిస్తున్నప్పుడు గానీ, అస్తమిస్తున్నప్పుడు గానీ నమాజు చేయకండి".

[సహీహ్ బుఖారీ : 9వ ప్రకరణం - మవాఖీయతుస్సలాత్, 30వ అధ్యాయం - అస్సలాతు బాదల్ ఫజ్రిహత్తా తర్తఫ అష్షమ్స్]

476. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:- "సూర్యుడు ఉదయించి పూర్తిగా పైకి రానంతవరకు నమాజు చేయకండి. అలాగే సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నప్పుడు అతడు పూర్తిగా అస్తమించనంత వరకు కూడా నమాజు చేయకండి."

[సహీహ్ బుఖారీ : 59వ ప్రకరణం - బద్ఇల్‌ఖల్ఖ్, 11వ అధ్యాయం - సిఫతి ఇబ్లీసివ జనూదిహీ]

54వ అధ్యాయం - అస్ర్ నమాజు తర్వాత దైవప్రవక్త (సల్లం) చేసిన రెండు రకాతుల నమాజు గురించిన వాస్తవ పరిస్థితి

477. హజ్రత్ కురేబ్ (రహ్మాలై) కథనం:- హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్, ముసవ్విర్ బిన్ మఖ్రమ, అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అజ్హర్ (రజి)లు నన్ను విశ్వాసుల మాతృమూర్తి ఆయిషా సిద్దీఖా (రజి) సన్నిధికి పంపించారు. మనందరి తరపున ఆమెకు సలాం చేసిన తరువాత దైవప్రవక్త(సల్లం) అస్ర్ తరువాత చేసిన రెండు రకాత్‌ల (సున్నత్) నమాజు గురించి అడగవలసినదిగా వారు నాకు చెప్పారు. అదీగాక దైవప్రవక్త(సల్లం) అస్ర్ తరువాత (మరే) నమాజు చేయకూడదని వారించిన హదీసు మా దాకా చేరిందని, అయినప్పటికీ మీరు కూడా ఈ రెండు రకాతులు పఠిస్తున్నారని మాకు తెలిసిందని కూడ ఆమె దృష్టికి తీసుకు రావాలని వారు చెప్పారు. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) మరొక విషయం తెలియజేస్తూ, "హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)తో కలసి ఈ రెండు రకాతులు పఠిస్తుంటే నేను (జనాన్ని) కొడ్తుండేవాణ్ణి కూడా" అని అన్నారు.

నేను హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)గారి సన్నిధికి వెళ్ళి నన్ను అడిగి రమ్మని చెప్పిన విషయాల్ని ఆమె ముందుంచాను. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఈ మాటలు విని "ఈ విషయం హజ్రత్ ఉమ్మె సల్మా (రజి)ని అడగండని" అన్నారు. నేను హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) దగ్గరకు తిరిగి వచ్చి, హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఇచ్చిన సమాధానం విన్పించాను. అప్పుడు వారు ముగ్గురూ నన్ను హజ్రత్ ఉమ్మె సల్మా(రజి) సన్నిధికి పంపుతూ హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)ని అడిగిన విషయాలే ఆమెను కూడా అడగమని చెప్పారు.

హజ్రత్ ఉమ్మె సల్మా (రజి) (నా మాటలు విని) ఇలా అన్నారు: "దైవప్రవక్త(సల్లం) ఈ రెండు రకాతుల నమాజు చేయకూడదని వారించిన సంగతి స్వయంగా నేను కూడ విన్నాను. అయితే ఆ తరువాత (ఓరోజు) ఆయన (సల్లం) అస్ర్ తర్వాత రెండు రకాతుల నమాజు చేయడం నేను చూశాను.

(ఆ రోజు) అస్ర్ నమాజు చేసిన తరువాత ఆయన నా ఇంటికి వచ్చి రెండు రకాతులు పఠించసాగారు. ఆ సమయంలో అన్సారీ తెగ-బనీహరాంకు చెందిన కొందరు స్త్రీలు నా దగ్గర కూర్చొని ఉన్నారు. (అందువల్ల నేను ఈ విషయం అడగడానికి ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళలేకపోయాను). నేను ఆయన దగ్గరికి ఒక అమ్మాయిని పంపాను. "ఆయన సమీపానికి వెళ్ళి ఒకవైపు జరిగి నిల్చుని దైవప్రవక్తా! ఈ రెండు రకాతులు పఠించకూడదని మీరు వారించడం స్వయంగా నేను విన్నాను. ఇప్పుడేమో మీరే ఈ రెండు రకాతులు పఠిస్తూ ఉండటం నేను చూస్తున్నాను; కారణం ఏమిటి అని నా మాటలుగా ఆయన్ని అడుగు. ఆయన గనుక చేత్తో ఏదైనా సైగ చేస్తే నువ్వు కాస్త వెనక్కి జరిగి నిలబడు'' అని చెప్పాను.

ఆ అమ్మాయి వెళ్ళి నేను చెప్పమన్న మాటలు ఆయనకు చెప్పింది. అప్పుడు ఆయన ఆ అమ్మాయిని ఆగమని చేత్తో సైగ చేశారు. ఆమె కాస్త వెనక్కి జరిగి నిల్చుంది. దైవప్రవక్త (సల్లం) నమాజు ముగించిన తరువాత ఆ అమ్మాయి ద్వారా నన్ను ఉద్దేశించి ఇలా అన్నారు:- "అబూఉమయ్యా కూతురా (ఉమ్మెసల్మా)! అస్ర్ తరువాత నేను చేస్తున్న రెండు రకాతుల నమాజు గురించి నన్ను అడుగుతున్నావు, విను, (ఇది అస్ర్ తరువాత చేసే రెండు రకాతుల నమాజు కాదు). నా దగ్గరికి (జుహర్ సమయంలో) బనీ అబ్దెఖైస్ తెగకు చెందిన కొందరు రావడం వల్ల నేను జుహర్ (ఫర్జ్ నమాజు) తర్వాత చేయవలసిన రెండు రకాతుల (సున్నత్) నమాజు చేయలేకపోయాను. అందుచేత ఆ రెండు రకాతుల (సున్నత్) నమాజును ఇప్పుడు (అస్ర్ తరువాత) నెరవేర్చాను. ఇదసలు జుహర్ తరువాత చేయవలసిన రెండు రకాతుల నమాజు''.

[సహీహ్ బుఖారీ : 22వ ప్రకరణం - అస్సహూ, 8వ అధ్యాయం - ఇజాకుల్లిమ వహువ యుసల్లీ ఫాషారా బియదిహి వస్తమ]

478. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- రహస్యంగానైనా, బహిరంగంగానైనా రెండు నమాజులను దైవప్రవక్త(సల్లం) ఎన్నడూ విడనాడలేదు. ఒకటి: ఫజ్ర్ నమాజుకు ముందు చేసే రెండు రకాతులు (సున్నత్ నమాజు). రెండు: అస్ర్ నమాజు తరువాత చేసే రెండు రకాతులు (సున్నత్ నమాజు).

[సహీహ్ బుఖారీ : 9వ ప్రకరణం - మవాఖియతుస్సలాత్, 33వ అధ్యాయం - మాయు సల్లా బాదల్ అస్రి......]

55వ అధ్యాయం - మగ్రిబ్ నమాజుకు ముందు రెండు రకాతులు పఠించడం అభిలషణీయం

479. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం:- ముఅజ్జిన్ (మగ్రిబ్ నమాజు కోసం) అజాన్ ఇవ్వగానే ప్రవక్త అనుచరులు (మస్జిదు) స్తంభాల వైపు పరుగెత్తేవారు. చివరికి దైవప్రవక్త(సల్లం) వచ్చేస్తారు. అయితే వారు మగ్రిబ్ (ఫర్జ్ నమాజు)కు ముందు రెండు రకాతులు (సున్నత్) నమాజు చేసేవారు. అజాన్, ఇఖామత్‌ల మధ్య అంతగా విరామం ఉండదు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 14వ అధ్యాయం - కమ్ ఖైనల్ అజాని వల్ ఇఖామత్]

56వ అధ్యాయం - ప్రతి రెండు అజాన్‌ల (అంటే అజాన్, ఇఖామత్‌ల) మధ్య ఒక నమాజు వుంది

480. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ముగఫ్ఫిల్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) "ప్రతి రెండు అజాన్‌ల మధ్య, అంటే అజాన్, ఇఖామత్‌ల మధ్య ఒక నమాజు ఉంద"ని తెలిపారు. ఆయన ఈ విషయాన్ని మూడుసార్లు చెప్పారు. అయితే మూడవసారి "చేయదలచినవారికి (ఈ నమాజు ఉంది)" అని కూడా ఆయన చెప్పారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 16వ అధ్యాయం - బైనకుల్లి అజానైని సలాతుల్లిమన్‌షా]

57వ అధ్యాయం - నమాజె ఖౌఫ్ (భయానక స్థితిలో చేసే నమాజు)

481. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త(సల్లం) ఓసారి (భయానక స్థితిలో) సైన్యాన్ని రెండు భాగాలుగా విభజించి, ఒక భాగం సైన్యంతో కలసి (ఒక రకాతు) నమాజు చేశారు. ఆ సమయంలో రెండో భాగం సైన్యం శత్రుసైన్యం ముందు నిలబడి ఉంది. తరువాత వీరు (అంటే దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలసి ఒక రకాతు నమాజు చేసిన యోధులు) వెనక్కి వెళ్ళి తమ సహయోధుల స్థానాల్లో నిలబడ్డారు. అప్పుడు వారొచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలసి ఒక రకాతు నమాజు చేశారు. (రెండు రకాతులు పఠించిన తరువాత) దైవప్రవక్త (సల్లం) కుడిఎడమలవైపు తిరిగి సలాం చేశారు. వారు (వెంటనే) లేచి నిలబడి (తప్పిపోయిన) ఒక రకాతు పఠించి నమాజు పూర్తి చేసుకున్నారు. తరువాత (వీరు వెళ్ళిపోయాక దైవప్రవక్తతో కలసి ఒక రకాతు పఠించి వెళ్ళిపోయిన వారు తిరిగొచ్చి) నిలబడి మరొక రకాతు పఠించారు. ఇలా వారు తమ నమాజును పూర్తి చేసుకున్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 31వ అధ్యాయం - గజావతి జాతిర్రిఖా]

482. హజ్రత్ సహల్ బిన్ అబీజస్మ (రజి) కథనం:- (భయానక స్థితిలో నమాజు చేయవలసినపుడు) ఇమాం ఖిబ్లా దిశకు అభిముఖంగా నిలబడతాడు. సైన్యంలోని ఒక భాగం అతని వెనుక నిలబడుతుంది. రెండో భాగం సైన్యం శత్రువుల ముందు ఉంటుంది. వారి ముఖాలు కూడా శత్రువుల వైపు తిరిగి ఉంటాయి. ఇమాం తన వెనుక నిల్చున్న వారికి ఒక రకాతు నమాజు చేయిస్తాడు. ఆ తరువాత వీరు ఇమాం నుండి వేరయిపోయి విడిగా మరొక రకాతు నమాజు చేస్తారు. అంటే ఒక రుకూ, రెండు సజ్దాలు చేస్తారు.

ఆ తరువాత వీరు వెనక్కి వెళ్ళి శత్రువు ముందు నిల్చున్న వారి స్థానాల్లో నిలబడతారు. అప్పుడు వారొచ్చి ఇమాం వెనుక నిల్చుంటారు. ఇమామ్ వారితో కలసి మరొక రకాతు పఠించి నమాజ్ పూర్తి చేస్తాడు. ఇలా ఇమాంకు రెండు రకాతుల నమాజ్ అవుతుంది. అప్పుడు అతని వెనుక నిల్చున్నవారు లేచి నిలబడి అక్కడే ఒక రుకూ, రెండు సజ్దాలతో మరొక రకాతు నమాజ్ చేస్తారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 31వ అధ్యాయం - గుజ్వతిజాతిర్రిఖా]

483. దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలసి జాతిర్రిఖా యుద్ధంలో పాల్గొని ఆయన వెనుక 'నమాజె ఖౌఫ్' చేసిన హజ్రత్ ఖవాత్ బిన్ జుబైర్ (రజి) గారి కథనం:- సైన్యంలోని ఒక భాగం యోధులు దైవప్రవక్త(సల్లం)

వెనుకబారులు తీరి నిలబడ్డారు. మిగిలిన భాగం సైనికులు శత్రువుల ముందు నిల్చొన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) తన వెనుక నిల్చున్నవారికి ఒక రకాతు నమాజు చేయించారు. ఆ తర్వాత వీరు విడిగా మరొక రకాతు పఠించి నమాజు ముగించి, శత్రుసైన్యం ముందుకెళ్ళి నిలబడ్డారు. శత్రుసైన్యం ముందు నిల్చున్న మొదటి దళం యోధులు వచ్చి దైవప్రవక్త(సల్లం) వెనుక నిలబడ్డారు. అప్పటిదాకా దైవప్రవక్త(సల్లం) మౌనంగా అలాగే నిలబడ్డారు. వారు రాగానే ఆయన వారికి కూడా ఒక రకాతు నమాజు చేయించారు. అలా దైవప్రవక్త (సల్లం) రెండు రకాతులు పఠించి, వారు మిగిలిపోయిన మరొక రకాతు పఠించి నమాజు పూర్తి చేసుకునేదాకా మౌనంగా కూర్చున్నారు. తర్వాత వారితో కలసి కుడి ఎడమల వైపు తిరిగి సలాం చేశారు. (అంటే నమాజు ముగించారు)

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 31వ అధ్యాయం - గుజ్వతిజాతిర్రికా]

484. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- జాతిర్రిఖా యుద్ధంలో మేము దైవప్రవక్త(సల్లం) వెంట ఉన్నాము. మేము ఒక ఛాయావృక్షం దగ్గరికి చేరుకున్నాక దాన్ని దైవప్రవక్త(సల్లం) కోసం (విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి) ప్రత్యేకించాము. అప్పుడు ఒక బహు దైవారాధకుడు వచ్చి వృక్షానికి వ్రేలాడదీసిన ప్రవక్త ఖడ్గాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. ఆ వెనువెంటనే ఒరలో నుండి ఆ ఖడ్గాన్ని బయటికి తీసి "మీరు నాకు భయపడుతున్నారా?" అని అడిగాడు దైవప్రవక్త (సల్లం)ని. దైవప్రవక్త లేదన్నారు. అతను (ఖడ్గం చూపిస్తూ) "ఇప్పుడు నా బారి నుండి మిమ్మల్ని ఎవరు కాపాడగలరు?" అని అడిగాడు. దానికి దైవప్రవక్త(సల్లం) "దేవుడే కాపాడగలడు" అని అన్నారు. (అంతలో) ప్రవక్త అనుచరులు కొందరు (అక్కడికి చేరుకొని) అతడ్ని గదమాయించారు.

ఆ తరువాత నమాజు కోసం అజాన్ చెప్పారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త(సల్లం) సైన్యంలోని ఒక భాగంతో కలసి రెండు రకాతులు నమాజు చేశారు. తర్వాత వీరు వెనక్కి వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత సైన్యంలోని మిగిలిన భాగం వస్తే దాంతో కలసి కూడ దైవప్రవక్త(సల్లం) రెండు రకాతులు నమాజు చేశారు. ఈ విధంగా ఆయన నాలుగు రకాతులు నమాజు చేశారు. సైనికులు మాత్రం రెండేసి రకాతుల నమాజు చేశారు.★

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 31వ అధ్యాయం - గజ్వతి జాతిర్రిఖా]

★ భయాందోళనల సందర్భంలో చేసే నమాజు గురించి ఇదే కాకుండా ఇంకా అనేక పద్ధతులున్నాయి. ధర్మవేత్తలు వాటి ఘనత, ప్రాముఖ్యతలను బట్టి విభిన్న పద్ధతులు అవలంబించారు. సందర్భానుసారం ఏ పద్ధతి అవలంబించినా నమాజు నెరవేరుతుంది.